Keuzemenu uitvoeringsagenda Kunst en Cultuur 'Samenwerken vanuit de kern'

Kunstloc Brabant en de gemeente Bernheze hebben een keuzemenu ontwikkeld voor de uitvoeringsagenda van de Beleidsnota Kunst en Cultuur 'Samenwerken vanuit de kern'

De Beleidsnota heeft als uitgangspunt een integraal cultuurbeleid:

Integratie van kunst en cultuur in het sociaal domein

Onderzoek toont aan dat cultuurparticipatie stress vermindert, eenzaamheid tegengaat en het welzijn versterkt. Onze gemeente verbindt kunst en cultuur daarom actief aan zorg, welzijn, jeugdhulp en participatie. Vanuit het principe van positieve gezondheid worden culturele activiteiten ingezet als middel voor ontmoeting, zingeving en persoonlijke ontwikkeling, met als doel een gezonde en betrokken samenleving. Dit vraagt een andere aanpak van kunst- en cultuurbeleid dan voorheen. Vanaf 2026 focussen we ons op het vergroten van de toegankelijkheid van kunst en cultuur voor inwoners van onze gemeente. We werken aan toekomstbestendigheid van culturele initiatiefnemers, verenigingen en organisaties. We erkennen dat kunst en cultuur bijdraagt aan preventie en gaan samenwerken met het sociaal domein. De intrinsieke waarde van kunst en cultuur is belangrijk en versterken en stimuleren wij in onze gemeenschap. Daarnaast zien wij kunst en cultuur ook als een belangrijk middel om bij te dragen aan maatschappelijke opgaven. Om deze ontwikkeling in gang te zetten doen wij een voorstel waarbij er gekozen kan worden uit verschillende ambitieniveaus.

De geformuleerde ambities zijn

1. Verbinding tussen kunst, cultuur en het sociaal domein

Het versterken van inclusie, het verlagen van drempels en het bevorderen van samenhang tussen initiatieven en beleid vraagt om een verbinding tussen het culturele veld en maatschappelijke veld. We stimuleren samenwerkingen met specifieke aandacht voor jongeren, ouderen, nieuwkomers en mensen met gezondheidsuitdagingen.

2. Innovatie in jongerenparticipatie

Jongeren zijn minder actief in traditionele verenigingen, waardoor nieuwe vormen van participatie nodig zijn. We willen jongeren meer zeggenschap geven over het culturele aanbod bijvoorbeeld via creatieve platforms, jongerenpanels en digitale media. We gaan met jongeren verkennen hoe we deze ambitie in de praktijk kunnen brengen, met nadruk op eigenaarschap en aansluiting bij hun leefwereld.

3. Versterking van cultuureducatie

Vroegtijdige kennismaking met cultuur bevordert talentontwikkeling, sociale vaardigheden en positieve gezondheid. Via het programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK) en De Cultuur Loper wordt daarom ingezet op een doorlopende leerlijn. Er is aandacht voor samenwerking met lokale verenigingen, sociaal-culturele centra en kinderopvang, waaronder een creatieve BSO. Daarbij wordt verkend hoe de rol van de intermediair cultuureducatie, de cultuurcoach Muzelinck in Oss aangescherpt en verbreed kan worden om deze verbindingen te versterken en het bereik te vergroten.

4. Bevordering van ouderenparticipatie

Ouderen vormen een groeiende groep met risico op eenzaamheid; cultuur draagt bij aan welzijn, zingeving en levenskwaliteit. Er komt meer aandacht voor cultuuraanbod voor ouderen, gericht op ontmoeting en toegankelijkheid.

5. Structurele samenwerking en coproductie

Samenwerking tussen culturele en maatschappelijke organisaties versterkt het culturele veld, vergroot de impact en maakt het beleid toekomstbestendig. De gemeente neemt hierbij een initiërende en faciliterende rol.

Ambitieniveau

Afhankelijk van het ambitieniveau van de gemeente kunnen er keuzes gemaakt worden, met bijbehorende incidentele (I) of structurele (S) kosten per jaar. Er zijn 3 niveaus per ambitie. Het volgende niveau is steeds een uitbreiding op het vorige niveau en op elke ambitie kan voor een ander niveau gekozen worden.

	Basis	Het basisambitieniveau is de minimale variant van de uitvoering van de Beleidsnota Kunst en Cultuur 'Samenwerken vanuit de kern'. Er is winst te behalen binnen de bestaande beleidskaders, werkzaamheden en financiële mogelijkheden van de gemeente Bernheze. Een impuls om cultuur te verbinden aan het sociaal domein en te werken aan positieve gezondheid ontbreekt en is sterk afhankelijk van de beperkte ambtelijke capaciteit. Hierbij gaan we uit van de huidige financiële kaders en gaan efficiënter en meer integraal werken binnen de ambtelijke organisatie. Met dit scenario kan al in 2026 worden gestart.	€0,-
	Middel	Bij het ambitieniveau middel starten wij met het bouwen aan een culturele infrastructuur waarin positieve gezondheid leidend is. Het culturele veld wordt ondersteund met informatie en advies over financiering en toekomstbestendigheid. Actieve partijen in cultuur en sociaal domein worden gestimuleerd bij te dragen aan positieve gezondheid en samenwerking tussen de kernen. De ambtelijke capaciteit wordt uitgebreid, we stellen een aanjager jongerencultuur aan en een verbinder cultuuraanbod voor ouderen. Een zzp-er is beschikbaar om verenigingen en initiatiefnemers te adviseren over subsidieaanvragen, vrijwilligersbeleid en toekomstbestendigheid. De gemeente bouwt zo een goede relatie op met het culturele veld. Benodigde financiering moet minimaal voor drie jaar zijn en kan mogelijk ook gefinancierd worden vanuit andere beleidsopgaven. Dit scenario start vanaf 2027.	€172.100,-
	Hoog	Bij het hoge ambitieniveau starten wij met het bouwen aan een culturele infrastructuur waarin positieve gezondheid leidend is. We bouwen verder op ambitieniveau basis en middel door de implementatie van innovatieve concepten kan gedaan worden om cultuur op een duurzame wijze aan te bieden aan jongeren, ouderen en kwetsbare mensen. Benodigde financiering moet voor minimaal drie jaar zijn en kan ook gedeeltelijk gefinancierd worden vanuit andere beleidsopgaven. Dit scenario start vanaf 2027.	€95.000,-

Basis

1. Kunst & Sociaal Domein	2. Jongerenparticipatie	3. Cultuureducatie	4. Ouderenparticipatie	5. Samenwerking & Coproductie
1.1 Promotie van gemeentelijke subsidieregelingen waardoor cultuurbeoefening en cultuurdeelname toegankelijker wordt voor meer mensen.	2.1 Prioritering bij incidentele subsidieverlening aan projecten door en met jongeren.	3.1 Evalueren en bijstellen van de subsidieopdracht met Muzelinck.	4.1 Informeren van seniorenverenigingen over kunst, preventie en gezondheid.	5.1 Stimuleren van subsidieaanvragen bij de gemeente Bernheze voor projecten waarin samengewerkt wordt met de zorg- en welzijnssector.
1.2 Extra inzet van de gemeentelijke communicatie om het culturele aanbod in de gemeente zichtbaarder te maken via bestaande kanalen en in het sociaal domein.		3.2 Aanwezigheid stimuleren van de intermediair cultuur van Muzelinck in de kernen.		5.2 Beleid en uitvoering van alle taken met betrekking tot kunst&cultuurnota beleggen bij 1 medewerker binnen de ambtelijke organisatie zodat zichtbaarheid, kennis en netwerk vergroot wordt en er efficiëntere verbindingen gelegd kunnen worden.
1.3 Versterken integrale samenwerking binnen het sociaal domein. Kunst & Cultuur inbedden in het Breed Maatschappelijk Beleid.		3.3 Extra stimulering van lokale cultuuraanbod in het onderwijs en cultuurbezoek in de gemeente aanjagen.		

Middel(= basis + onderstaand)

1. Kunst & Sociaal Domein	2. Jongerenparticipatie	3. Cultuureducatie	4. Ouderenparticipatie	5. Samenwerking & Coproductie
	2.2.a Pilot voor 3 jaar: Aanstellen van een aanjager jongerencultuur (8 uur) om de cultuurbehoefte van jongeren (12-25 jr) en het bestaande buitenschoolse aanbod in de gemeente en omliggende gemeentes te inventariseren, zichtbaar te maken en te agenderen.	3.4 De overeenkomst en opdracht met Muzelinck in lijn brengen met de nieuwe beleidsnota Kunst&Cultuur. **€ 25.000,- I**	4.2.a Pilot voor 3 jaar: Aanstellen van een verbinder gericht op cultuuraanbod voor ouderen (12 uur). De verbinder verbindt bestaande initiatieven, stimuleert ontwikkelingen en draagt bij aan het opzetten van nieuw aanbod voor ouderen. (65+ jr)	5.3 Erkenning van culturele initiatiefnemers door meer gemeentelijke presentie bij activiteiten in de kernen.
	2.2.c Lacunes in cultuuraanbod in de gemeente Bernheze worden door aanjager onderzocht en geagendeerd. **Totaal pakket € 32.720 I**	3.5 Cultuuraanbod voor kindcentra onderzoeken. **€ 5.000,- I**	4.2.c Stimuleren van het lokale culturele aanbod van seniorenverenigingen door verbinder.	5.4 Beschikbaar maken van de diensten van de subsidioloog van de gemeente Bernheze voor culturele verenigingen en organisaties en dit communiceren naar het veld. **€ 5.000,-I**
		3.6 Borging van cultuureducatie met Kwaliteit na afloop vande regeling CMK5	4.2.d Het opzetten van een samenwerking tussen culturele aanbieders, verenigingen, Ons Welzijn en zorginstellingen door verbinder.	5.5 Uitbreiding van de ambtelijke capaciteit zodat er proactief verbindingen ontstaan tussen cultuurbeleid en andere beleidsdomeinen (8 uur). **€ 17.500,- S**
		3.7 Programmatische afstemming met de intermediair van Oss, Meijerijstad en Uden **€ 25.000,- S**	4.2.e Inventariseren en uitbreiden van het cultuuraanbod in de gemeente Bernheze gericht op ouderen (65+) door verbinder. **Totaal pakket € 46.580,-I**	5.6 Culturele gemeenschap creëren, bijv. door het organiseren van een ‘cultuurcafé’ (onderwerpen: professionalisering aanbieders, versterken ondernemerschap, meedenken publiciteit en promotie). **€ 3.000,- S**
				5.7 Dienstverlening opzetten om toekomstbestendigheid van culturele vereningingen en organisaties te versterken en vergroten. Denk aan signalering van behoeftes, helpen met vergunningen, subsidieadvies aanbieden zowel bij gemeentelijke aanvragen als bij provinciale en landelijke aanvragen bij rijksregelingen en fondsen (4 uur per week op zzp-basis) **€ 13.000,-** I

Totale kosten scenario 2 uitvoeringsagenda per jaar: € 172.800,-

Waarvan € 45.500,- S en € 127.300,-I

Hoog (= Basis + Middel +onderstaand)

1. Kunst & Sociaal Domein	2. Jongerenparticipatie	3. Cultuureducatie	4. Ouderenparticipatie	5. Samenwerking & Coproductie
1.4 Pilot Kunst op recept opzetten in samenwerking met Ons Welzijn en huisartsen **€ 20.000,- I**	2.5 Pilot innovatie jongerencultuur in samenwerking met jongerenwerk[2] **€ 25.000,- I**		4.7 Onderzoeken en implenteren van een pilot De Tijd van je Leven met GGD Hart voor Brabant **€ 50.000,- I**	

Totale kosten scenario 3 uitvoeringsagenda per jaar: € 267.800,-

Waarvan € 45.500,- S en € 222.300,-I